

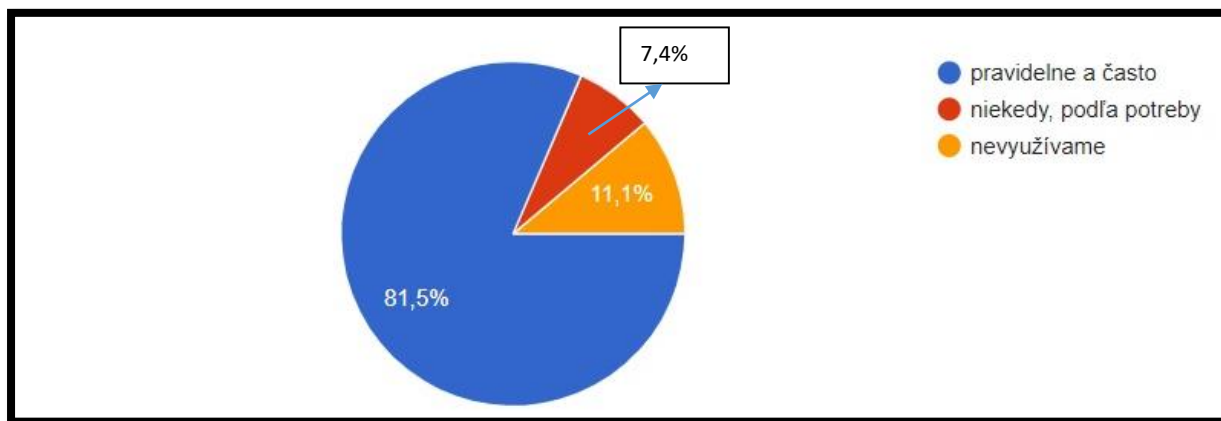

Vyhodnotenie konzultácií používateľov služieb nákladnej železničnej dopravy – 2022

Dopravný úrad (ďalej len „DÚ“) ako regulačný orgán má v zmysle čl. 56 ods. 7 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 34/2012, ktorou sa zriaďuje jednotný európsky železničný priestor povinnosť uskutočniť uvedené konzultácie so zástupcami používateľov služieb železničnej nákladnej a osobnej dopravy, aby zohľadnil ich názory na železničný trh. Pre rok 2022 si DÚ stanovil cieľ uskutočniť konzultácie vo vzťahu k nákladnej železničnej doprave. DÚ pre tento účel zvolil formu webového dotazníka, ktorého vyplnenie nie je pre respondentov časovo náročné. Pre dosiahnutie stanoveného cieľa boli vytypované subjekty, ktoré sú aktívnymi prevádzkovateľmi (resp. vlastníkami) vlečiek.

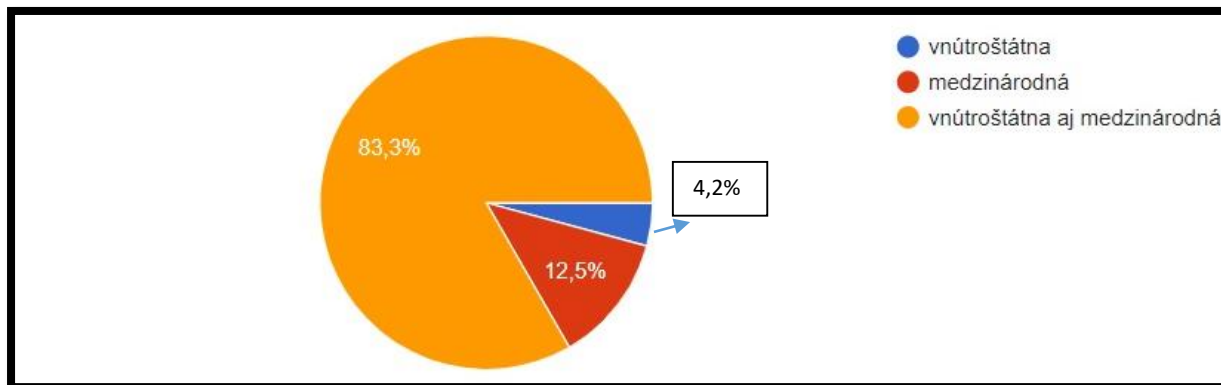
Prieskumu, ktorý sa týkal nákladnej dopravy sa zúčastnilo celkovo 27 respondentov z 38 oslovených. Z poskytnutých odpovedí vyplývajú nasledovné závery:

1. Ako často z hľadiska frekvencie využívate nákladnú železničnú dopravu?

Väčšina z oslovených respondentov využíva služby nákladnej železničnej dopravy pravidelne a často, čo vyplýva aj z ich odpovedí a to až 81,5% (22), 7,4% (2) využíva nákladnú železničnú dopravu len niekedy, alebo podľa potreby a 11,1% (3) z oslovených respondentov vôbec nevyužíva nákladnú železničnú dopravu.

2. Aký druh železničnej dopravy využívate ?

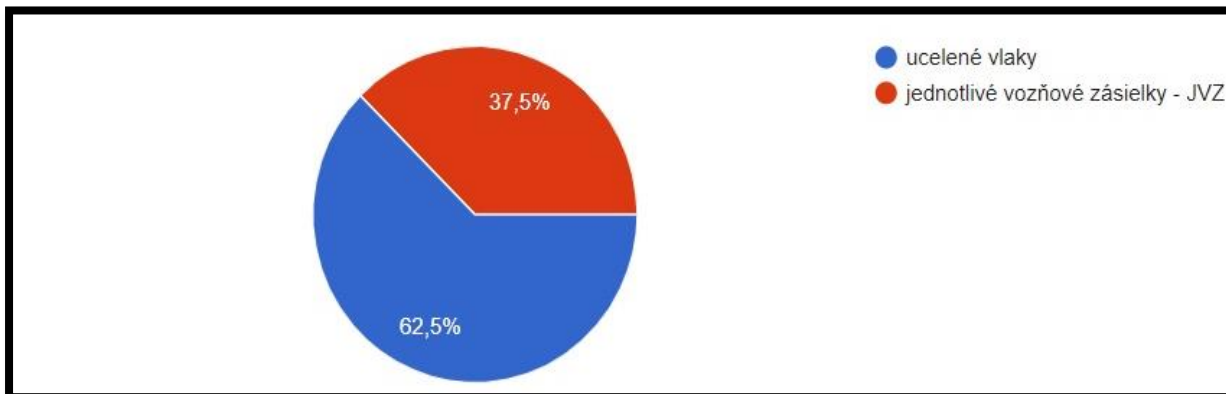

Z opýtaných respondentov na túto otázku odpovedalo 83,3% (20), že využívajú v značnej miere vnútroštátnu aj medzinárodnú dopravu, 12,5% (3) využíva medzinárodnú dopravu a zvyšných

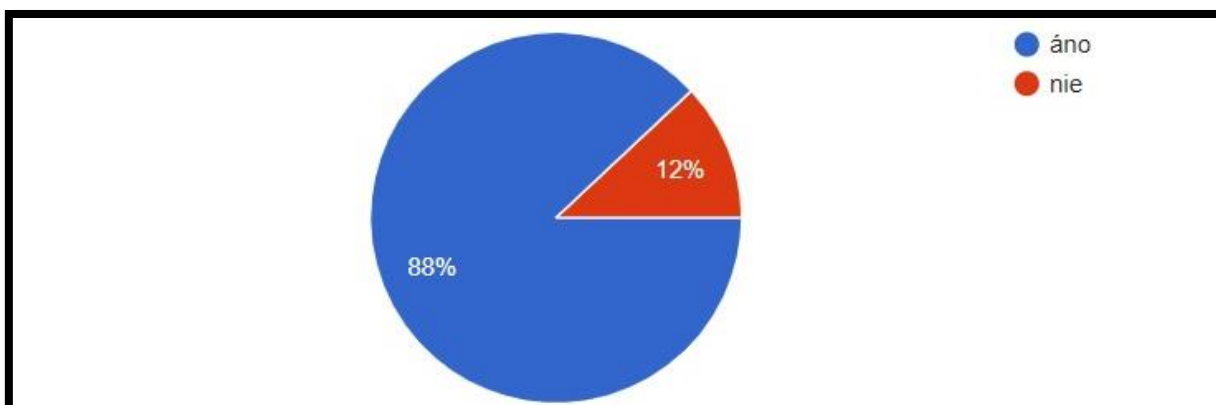
4,2% (1) odpovedalo, že využíva len vnútroštátnu dopravu. Odpovede na prvé dve otázky odrážajú štruktúru stanoveného okruhu respondentov (oslovené boli hlavne veľké spoločnosti s aktívnou produkciou).

3. Akú formu prepravy využívate najčastejšie ?

Z odpovedí na túto otázku je zrejmé, že až 62,5% (15) využíva formu prepravy prostredníctvom ucelených vlakov a 37,5% (9) jednotlivé vozňové zásielky. Hodnoty v grafe poukazujú na väčšie kontrakty v smere od/k užívateľovi.

4. Využívate aj inú nákladnú dopravu ako železničnú ?

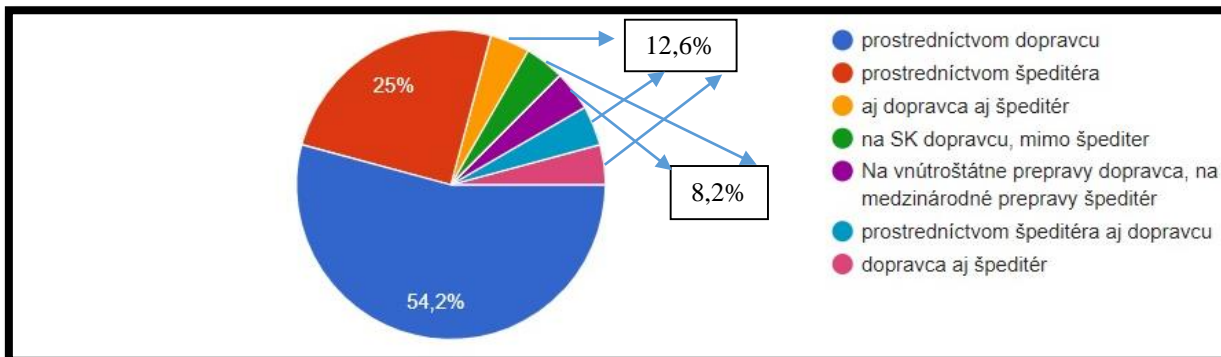
Z 25-tich oslovených respondentov až 88% (22) využíva aj inú ako železničnú nákladnú dopravu, zvyšných 12% (3) využíva primárne len železničnú formu prepravy.

5. Ak využívate aj inú ako železničnú dopravu, tak akú a v čom vidíte výhody a nevýhody v porovnaní s nákladnou železničnou dopravou ?

Respondenti zaznamenali odpovede, ktoré z ich strany dokazujú, že v značnej miere preferujú cestnú nákladnú dopravu pred železničnou nákladnou dopravou. Za najväčšie výhody v porovnaní s nákladnou železničnou dopravou považujú najmä flexibilitu dopravy, cenu, dodanie až na dvor, časovo presnejšie dodávky a hlavne fakt, že je pre nich logisticky zvládutejšie prepraviť tovar do miest bez železničnej infraštruktúry za pomoci cestnej nákladnej dopravy. Menšie množstvo z respondentov uviedlo, že využívajú aj lodnú alebo dokonca leteckú prepravu, vzhľadom na povahu materiálu a jeho množstvo.

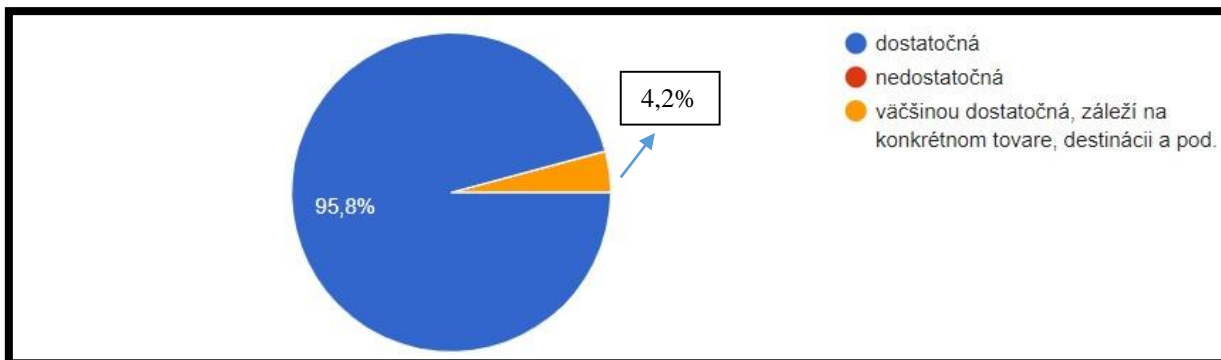

6. Akú formu organizácie zásielky využívate ?

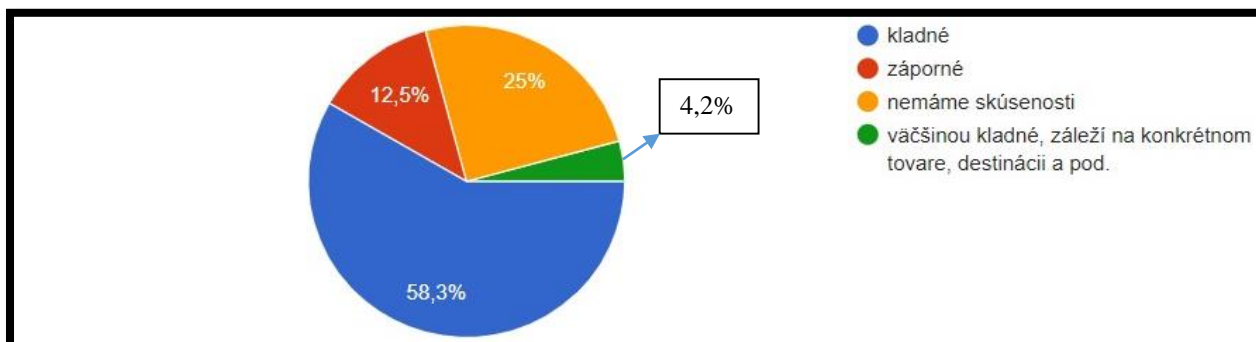
Odpovede na otázku č. 6 boli veľmi rôznorodé. Väčšina, teda až 54,2% (13) využíva prepravu výhradne prostredníctvom dopravcu, 25% (6) využíva prepravu prostredníctvom špeditéra, 12,6% (3) využíva prepravu aj prostredníctvom špeditéra aj dopravcu. Zvyšných 8,2% (2) používa na vnútroštátnu dopravu dopravcu a pre medzinárodnú dopravu špeditéra. Uvedená štruktúra odpovedí poukazuje na uprednostňovanie priamej komunikácie dodávok od dodávateľov alebo ku zákazníkom oslovených subjektov.

7. Ako hodnotíte komunikáciu so železničným dopravcom alebo špeditérom vo všeobecnosti ?

Až 95,8% (23) z respondentov hodnotí komunikáciu so železničným dopravcom alebo špeditérom vo všeobecnosti kladne. Z opýtaných respondentov len 4,2% (1) zhodnotilo, že komunikácia je viac menej dostatočná, závisí od konkrétneho tovaru alebo destinácie a pod. Z uvedených výsledkov je zrejmé, že na trhu železničných služieb je dostatočná konkurencia.

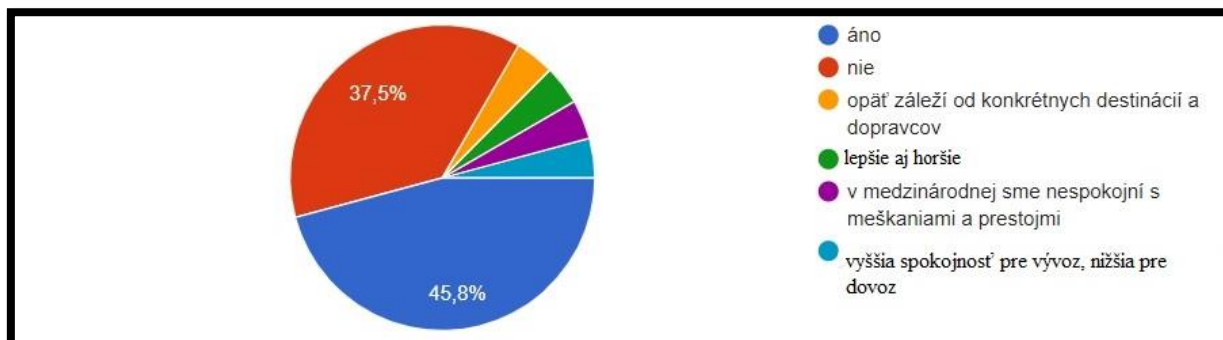
8. Aké máte skúsenosti s prípadnou reklamáciou Vašej zásielky u dopravcu ?

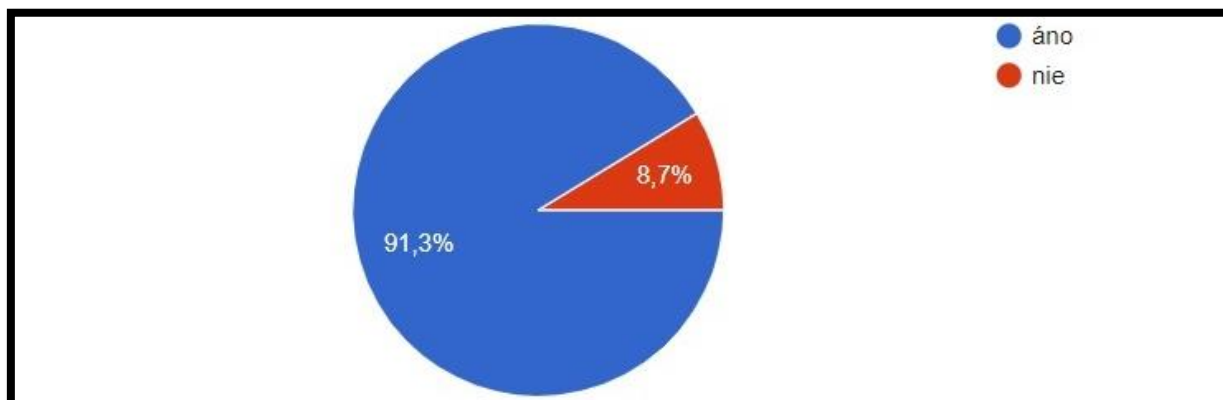
Z výsledkov prieskumu je zrejmé, že až 58,3% (14) z opýtaných má kladné skúsenosti s vybavovaním reklamácie ich zásielky u dopravcu. 25% (6) z opýtaných doposiaľ nemuselo riešiť žiadnu reklamáciu, 12,5% (3) má negatívne skúsenosti a zvyšní respondenti 4,2% (1) uviedli, že záleží od tovaru alebo destinácie prepravovaného tovaru.

9. Ste spokojní s dodržiavaním časového harmonogramu v spojení s prestojmi a meškaniami ?

45,8% (11) z oslovených respondentov je spokojných s dodržiavaním časového harmonogramu v spojení s prestojmi a meškaniami. 37,5% (9) respondentov nie je spokojných z neznámych dôvodov. Zvyšní respondenti nezaznamenali ani možnosť áno/nie ale konkrétne popísali problémy uvedené priamo v tabuľke vedľa grafu. Situácia s prestojmi a meškaniami je do značnej miery ovplyvnená štátnou politikou, ktorá uprednostňuje osobnú dopravu na úkor nákladnej dopravy.

10. Zahrňuje ponúkaná cena všetky položky spojené s prepravou (napr. vrátane ceny za pohonné hmoty, elektrina a pod.) ?

Cieľom 10. otázky bolo zistiť, či ponúkaná cena zo strany dopravcov zahŕňa všetky náklady spojené s prepravou prostredníctvom železničnej nákladnej dopravy. Až 91,3% (21) z opýtaných respondentov má skúsenosť s takými dopravcami, ktorí majú v cene zahrnuté všetko, takže ponúkaná cena je vo vzťahu k užívateľovi transparentná. Len 8,7% (2) z oslovených respondentov sa stretlo s dopravcami alebo špeditérmi, ktorí nemajú zahrnuté všetky náklady spojené s prepravou.

11. Pripomienky respondentov...

Väčšina z oslovených respondentov sa zhodla na viacerých nedostatkoch týkajúcich sa nákladnej železničnej dopravy a to práve na príliš dlhých dodacích lehotách v železničných uzloch, nedostatok vozňov rady S, zlej komunikácie so železnicou, ktorá je niekedy veľmi zložitá a komplikovaná, kapacitných problémov na PPS, obmedzení a výluk na infraštruktúre. Niektorí z uvedených respondentov uviedli, že zo strany štátu nedochádza k optimalizácii cien za elektrickú energiu a na základe toho dostáva konkurenčnú výhodu práve cestná (kamiónová) doprava, ku ktorej častokrát títo respondenti pristupujú pred nákladnou železničnou dopravou. V závere je potrebné spomenúť, že vysoké množstvo respondentov by rado preferovalo železničnú nákladnú dopravu z dôvodu ekologickejšej dopravy ak by boli podmienky pre jej využívanie pre nich prijateľnejšie.

Záver:

Rovnaké problémy ako koncoví užívatelia nákladnej železničnej dopravy zaznamenal aj Dopravný úrad. Sú dôsledkom jednak zhoršujúcim sa stavom železničnej infraštruktúry (v tomto smere sú problémy nákladnej a osobnej železničnej dopravy v zásade totožné) ale sú tiež dôsledkom štátnej politiky v oblasti dopravy ako celku, ktorá v rozpore s európskou dopravnou politikou preferuje cestnú dopravu a to po stránke ekonomickej aj právnej. V oblasti železničnej dopravy štátna politika nastavením legislatívy (pravidlá priority) preferuje osobnú dopravu pred nákladnou.

Výsledky prieskumu budú použité ako jeden z podkladov pre stanovenie a plnenie úloh DÚ v rámci regulačnej činnosti na trhu železničnej nákladnej dopravy na SR.

Uvedený prieskum, ktorý DÚ uskutočňuje formou dotazníka bude opätovne vykonaný v roku 2024, ktorý poskytne okrem aktuálnej situácie už aj prvé informácie o vývoji predmetnej problematiky.

Spracovala: sekcia regulácie, odbor regulácie a dohľadu

Bratislava, 13.12.2022